



# Historische Vereniging Wormerveer

Nieuwsbrief Historische Vereniging Wormerveer jaargang 8, nummer 22 (december 2010)

## van de voorzitter

*een bijdrage van Tom Tulleken*

Nog even en ook 2010 is geschiedenis geworden. 'Alweer een jaar voorbij', hoor ik menigeen verzuchten, bijna steevast gevolgd door 'wat gaat het toch snel'. En inderdaad, het gaat snel. De tegenwoordige tijd met al zijn 'zegeningen' zorgt voor veel meer afleidende prikkels, men ervaart heel veel op een dag en daardoor lijkt de tijd te vliegen. Maar ook heeft het met leeftijd te maken. Het schijnt dat naarmate we ouder worden onze tijdsbeleving verandert. We schijnen nieuwe gebeurtenissen minder goed en minder diepgaand op te slaan in onze hersenen zodat al gauw de subjectieve indruk ontstaat dat een periode sneller voorbij is gegaan. Hoe dan ook, een minuut blijft natuurlijk nooit korter of langer dan 60 seconden duren en een jaar niet korter dan 365¼ dag. Wij kunnen vanuit de HVW terugkijken op een rijk gevuld jaar met zowel hoogte- als dieptepunten. De Jaardag en de verschillende tentoonstellingen waren bijzonder succesvol en trokken veel belangstelling en ook de website wordt steeds frequenter bezocht. Al met al mag de belangstelling voor alle activiteiten van de HVW zich nog steeds in een stijgende lijn verheugen. Dat is een mooie ontwikkeling die zich hopelijk snel laat vertalen in de verwelkoming van het 1000<sup>e</sup> lid. Een dieptepunt mogen we wel het plotselinge overlijden van onze penningmeester Leen de Boer noemen evenals het heengaan van Antoon de Vries en werkgroep lid Fia Dekker. Aan de vooravond van een nieuw jaar rest mij niets anders dan u mede namens het bestuur bijzonder fijne feestdagen toe te wensen en een gezond en voorspoedig 2011.

## voorbereidingen Jaardag 2011 in volle gang

De HVW Jaardag, die op zondag 16 januari plaatsvindt, is in volle voorbereiding. Gelet op de plannen van het team dat zich hiermee bezighoudt, belooft het weer een spektakel te worden. Zo wordt u in ieder geval een verrassende blik gegund op de Zaanweg tussen



*Hier, op Wandelweg 17, begon het allemaal. In dit voormalige koetshuis van Jan Alexander Laan startte in 1922 Dirk Zwart zijn 'Eerste Wormerveersche Autocentrale' voor verkoop, onderhoud en reparaties van automobielen. Het koetshuis stond tussen de Weverstraat en de Franklinstraat en is rond 1980 gesloopt om plaats te maken voor de Franklinflat.*

de Stationsstraat en de Marktstraat en kunt u kennismaken van de geschiedenis van Garage Zwart. Daarnaast toont de werkgroep Oude Begraafplaats een overzicht van de werkzaamheden sinds 2002 en worden een aantal topstukken uit ons archief getoond. En als het even kan, wordt op de Jaardag het tweede boekje uit de reeks 'Groeten uit Wormerveer' gepresenteerd. Al met al redenen genoeg om op zondagmiddag 16 januari naar de Wormerveerse Vermaning te komen en weer gezellig te genieten.

De HVW Jaardag op zondag 16 januari 2011, van 13.00 – 17.00 uur. Toegang vrij. De na – expositie is van maandag 17 t/m zaterdag 22 januari dagelijks te bezoeken van 13.00 – 17.00 uur. Entree € 1,- per persoon

## tentoonstelling 'Dichter bij 4 mei' groot succes

in de Wormerveerse Vermaning vond van 30 oktober t/m 13 november de tentoonstelling 'Dichter bij 4 mei' plaats. De openingshandeling werd op passende wijze en in het bijzijn van zo'n 150 genodigden verricht door koningin



Wilhelmina. Zij was vergezeld door haar persoonlijke adjudant en werd naar de tentoonstellingslocatie vervoerd in een authentiek legervoertuig. Na een bewogen rede reikte zij de eerste exemplaren van het boekje 'De Chocoladeklas' officieel uit aan enkele leerlingen van het Zaanse basisonderwijs waarna zij de openingshandeling verrichtte. De tentoonstelling die veertien dagen duurde, trok bijna 1100 schoolkinderen uit de hele Zaanstreek terwijl ook enkele honderden volwassenen met belangstelling kennis namen van de expositie. Het ligt in de bedoeling deze tentoonstelling periodiek, bijvoorbeeld eens per twee jaar, te herhalen.

## **fraaie fototentoonstelling NIVON**

De 'kruiddamp' van de tentoonstelling 'Dichter bij 4 mei' was nog niet opgetrokken of een nieuwe expositie in de vermaning kondigde zich al aan. Onder de noemer 'Wormerveer anno 2010, een wandeling van zuid naar noord' toonden leden van fotogroep NIVON van 20 t/m 27 november een kleine honderd foto's van ons dorp. De foto's waren op bijzonder smaakvolle en overzichtelijke wijze gerangschikt en boden de bezoekers een fraai en soms verrassend zicht op locaties in Wormerveer en Westknollendam. De tentoonstelling, die georganiseerd werd in nauwe samenwerking met de HVW, trok enkele honderden bezoekers. De fotoclub schonk na afloop de foto's aan het HVW archief.



## **geen kerstpuzzel**

Tot onze grote spijt is het niet gelukt om dit keer een kerstpuzzel als bijlage met deze Nieuwsbrief bij u te bezorgen. Misschien gaan we dit gemis goedmaken door in het voorjaar een paaspuzzel bij te sluiten.

## **Zaanse Skraiverai in de Vermaning**

Op zondag 10 oktober 2010 (10-10-10) vond de zevende editie plaats van de Zaanse Skraiverai, ook wel bekend als het Zaans Dictee, in Wormerveer. Geplaagd door uitzonderlijk mooi weer, flink wat activiteiten in de buurt en een slechte bereikbaarheid wegens wegwerkzaamheden was de belangstelling niet wat de organisatoren (de HVW en de Stichting Zaans Dictee) ervan verwacht hadden. Een rijk gevuld programma werd de aanwezigen voorgeschoteld, variërend van quizachtige onderdelen tot onderhoudende dialogen. Voor vuurwerk zorgde Scric der Zee met enkele passende liederen die helemaal binnen

Al met al een geslaagde en onderhoudende middag voor degenen die de Zaanse cultuur een warm hart toedragen.



## **mijn favoriete foto**

Net als de foto die in Nieuwsbrief no. 20 was bijgesloten, gaat het hier om een anonieme inzending. Dat wil zeggen, de naam van degene die de foto inleverde, was absoluut niet leesbaar. Hopelijk meldt de inzender zich zodat we in de volgende Nieuwsbrief de naam bekend kunnen maken. Gelukkig was de tekst bij de foto wel goed te ontcijferen. 'Mijn grootvader en mijn vader hebben hun hele werkzame leven bij Wessanen & Laan gewerkt, beiden op meelfabriek De Vlijt. Van mijn vader herinner ik me de wisseldiensten en dan vooral de nachtdiensten nog goed. Hij kwam 's morgens rond half zeven thuis. 's Winters was dan het eerste wat hij deed de kachel aanmaken met aanmaak hout zodat het lekker warm in de kamer was als wij iets later ons bed uitkwamen. Die nachtdiensten waren voor ons als kinderen wel een straf want omdat vader natuurlijk overdag ging slapen, moesten we stil zijn en liep moeder maar te ssssss'en. In de grote vakantie nam hij mij en mijn broertje wel eens mee naar de fabriek waar we door hem werden rondgeleid. Wat maakte dat een indruk op me! De herrie, de stank, de drukte en vooral de imposante gebouwen. De foto dateert uit 1906 en is afkomstig uit de nalatenschap van mijn grootvader. Hoewel ik hem niet echt goed heb gekend (hij overleed toen ik 11 jaar oud was), weet ik wel dat hij trots was op zijn werk en op 'zijn' fabriek, evenals vader trouwens. Wessanen was overigens een hele goeie baas, dat heb ik later wel van meerdere ex-werknemers gehoord. Ik heb ook gehoord dat wat er nu nog rest van het bedrijf Meneba (qua aantal werknemers) nog maar een schim is van het vroegere Wessanen & Laan. Tegenwoordig heb ik een motorboot en elke keer als ik op de

Zaan bij de meelfabriek vaar, raak ik weer opnieuw geïmponeerd door de enorme gebouwen en denk ik aan de vele, vele uren die mijn vader en grootvader binnen deze fabriek hebben doorgebracht'.



## **opnieuw Krommenieërpad 80**

Dat we opnieuw wat aandacht besteden aan het pand Krommenieërpad 80 geeft al aan dat we het belangrijk vinden dat er eindelijk ook weer eens in Wormerveer een eeuwenoud houten pand op authentieke en ambachtelijke wijze gerestaureerd gaat worden. Hoe het uiteindelijk gaat er uit zal gaan zien, blijkt uit de kerstkaart die de redactie ontving van de huidige eigenaar, Remco Jonker. Wat een plaatje, niet? Uiteraard wensen we Remco heel veel succes en sterkte met dit ambitieuze plan. We doen op dit moment historisch onderzoek naar de wordings- en bewoningsgeschiedenis van het pand en komen daar in de nabije toekomst met een publicatie op terug.



## **oproepen**

We herhalen nog maar eens de oproepen die gedaan zijn in vorige nummers van de Nieuwsbrief.

Zwembad De Watering. Dit jaar is het 40 jaar geleden dat het tweede overdekte zwembad van de Zaanstreek aan de Noordsterweg



de deuren opende. In die 40 jaar vonden er in dit zwembad heel wat activiteiten plaats zoals schoolzwemmen, zwem - en waterpolowedstrijden, afzwemmen, schooltoernooien etc. Het kan dan ook niet anders dan dat er duizenden foto's en wellicht ook filmpjes zijn gemaakt. Heeft u iets dergelijks of heeft u ander materiaal van of over zwembad De Wattering, neem dan contact op met Tom Tulleken (6227737) of Thea van 't Loo (6287492).

**Religieuze materiaal.** Bidprentjes, belijdenisaktes, foto's of films gemaakt tijdens bijzondere gebeurtenissen in de Wormerveerse kerken, u maakt ons er blij mee. Ook ander materiaal over deze gebouwen of wat daarbinnen plaatsvond, is van harte welkom. Tom Tulleken (6227737).

**Wormerveerse families.** Familiealbums met daarin foto's van lang of minder lang geleden bevatten vaak schatten aan genealogisch of topografisch materiaal. We zouden dan ook erg graag eens een kijkje willen nemen in uw fotoalbums. Misschien kunnen we in de toekomst eens een publicatie of een tentoonstelling wijden aan Wormerveerse families. Tom Tulleken (6227737).



*Naar dit soort foto's uit familiealbums zoeken we. Dit is de familie Noordanus die in 1902 achter hun woning aan de Wandelweg op de foto ging. Hun huis stond ongeveer tegenover het café van Koomen (het latere 'Parkzicht', nu 'De Toog').*

Voor alle oproepen geldt: u hoeft – als u dit niet wilt – geen afstand te doen van hetgeen wij zoeken. Wij kunnen het materiaal prima kopiëren waarna u de originelen weer ongeschonden terug krijgt.

### **geweldige geste fonds 'd Acht Staten**

Omdat ook de HVW zich bezint op maatregelen welke tot bezuinigingen kunnen leiden, heeft het bestuur het plan geopperd om de HVW Nieuwsbrief in eigen beheer te gaan opmaken en printen in plaats van dit uit te besteden

aan een drukkerij. Om kwaliteitsverschil uit te sluiten, diende er wel een kwaliteitsprinter te worden aangeschaft hetgeen een behoorlijke investering vergde. Het Wormerveerse 'Weduwen - en Wezenfonds 'd Acht Staten ' werd verzocht de HVW een donatie te verstrekken waardoor het mogelijk zou worden de printer te kunnen aanschaffen. Genoemd fonds heeft hierop positief beslist en financiert voor 100% de kosten van aanschaf. Uiteraard is het bestuur erg blij met deze steun. De aanschafkosten van de printer hoeven nu niet eerst te worden 'terugverdiend'. Fonds 'd Acht Staten, hartelijk dank!

### **boek&**

#### **'Van cactus- tot voetbalplaatjes. Zaanse bedrijven en hun albums'.**

Auteur: Peter Roggeveen  
Uitgeverij Noord-Holland, ISBN 97890.78381.488, prijs € 24,50 (pb geïllustreerd kleur+ z/w)

Iedereen kent natuurlijk de Verkade albums als het voorbeeld van plaatjesalbums. Minder bekend is dat ook andere Zaanse fabrieken en bedrijven (naast Verkade 15 in totaal) plaatjesalbums hebben uitgegeven als een vorm van reclameuiting en klantenbinding. Roggeveen wijdt aan elk van de bedrijven een apart hoofdstuk over de bedrijfs geschiedenis. Vervolgens komen er 16 hoofdstukken over de verzamelalbums. Mooi is het verhaal dat de oeralbums van Verkade (d.w.z. de uitgaven zonder medewerking van Jac. P. Thijsse) in feite voortkwamen uit een poging om van een partij onverkoopbaar geachte Duitse plaatjes af te komen. De plaatjes werden bijgesloten in de verpakking voor de koek en beschuit. Het was een onmiddellijk succes.



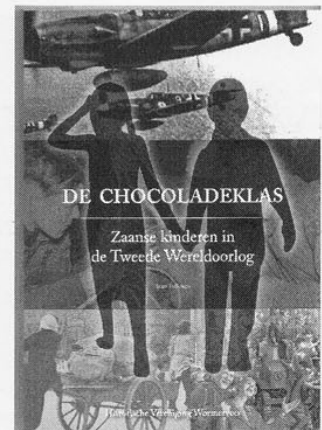
van **cactus- tot voetbalplaatjes**  
ZAAANSE BEDRIJVEN EN HUN ALBUMS

Peter Roggeveen



### **'De Chocoladeklas. Zaanse kinderen in de Tweede Wereldoorlog'.**

Auteur: Tom Tulleken  
Uitgave van de Historische Vereniging Wormerveer ter gelegenheid van de tentoonstelling 'Dichter bij 4 mei' in de Wormerveerse Vermaning. Het verhaal van bezetting en bevrijding verteld vanuit het perspectief en aan de hand van aantekeningen van een 12-jarige.



### **Oorlogsjaren. Oorlogsherinneringen van Noord-Hollanders 1940-1945'.**

Samenstelling en redactie Koen van Dijk, Willemien Schenkeveld. HDC Media, ISBN 97890.77842492, prijs € 14,95  
Bundeling van eerder in het Noord-Hollands Dagblad verschenen getuigenissen. In acht thematische hoofdstukken (o.a. dagelijks leven, verzet & collaboratie, Jodenvervolg) vertellen Noord-Hollanders hoe de grote geschiedenis neersloeg in hun persoonlijk leven.

### **'Krommenie, gebeurtenissen in de 20<sup>e</sup> eeuw'.**

Uitgave van Historisch genootschap Crommenie, ter gelegenheid van het 15-jarig bestaan. Gebonden uitgave, geïllustreerd (z/w) prijs € 23.50  
In zes chronologische periodes, beginnend bij 1900-1920, komen allerlei aspecten uit het verleden van Krommenie aan bod.

### **'Vervlogen Tijden'.**

Historische Uitgaven Oostzaan ISBN 97890.808060.54, prijs € 14,95 (gebonden, geïllustreerd). Oostzaners zijn bekend onder de bijnaam 'Eendenpullen', een verwijzing naar de eens bloeiende pluimvee bedrijvigheid. Dit boek beschrijft in 13 hoofdstukken de geschiedenis van de eenden- en kippenhouders in Oostzaan.

**schenken.** Ook dit keer weer een imposante lijst. Alle schenkers, hartelijk dank!

#### november 2010

**Mevr. N. Kuijper-Boot**, 40 jaar WFC geschiedenis (1907-1947), programma diamanten jubileumrevue 'Hup Blauwwitte Leeuwen' (1907-1967), boek 'W.F.C. 50 jaar' en Extra editie W.F.C. nieuws t.g.v. opening J.W.F. Göbel paviljoen (1959), persoonlijke documenten van N. Kuijper, Tuinstraat te Wormerveer, zoals bewijs van inschrijving Groot Noord/Hollands begrafenisfonds 15 febr. 1904, tarievenlijst en reglement van de Maatschappij van Levensverzekering Rotterdam en Informatiefolder Pensioenverzekering Raad van Arbeid; **E. Meijns**, 2 kopie foto's van schoolvoetbaleftallen van School C (1947) en school B (1948); **H. Nieboer**, div. promotiebrochures, drukwerk, ansichtkaarten en krantenknipsel van en over Drukkerij Meijer; **dhr. Walburg**, foto's van kinderen in de Warmoesstraat, panden Zaanweg, Marktstraat en Noordeinde, Zandijkeweg met molen Het Vool, winkel-pand hoek Wandelweg met negatief, afbeelding Wormerveer (ca. 1974), 2 getekende ansichtkaarten met Gereformeerde Kerk Wattstraat en Wormerveer Dijkje; **van N.N.**, foto leerlingen van ws. de Jozefschool (jaren '20); **W. Breuwer**, krantenknipsels uit de jaren '20 en '30; **Dick Crok** (West-Knollendam), kopie foto brugklas School B Goudastraat (1945/1946); **Mevr. A.E. van 't Kaar-Waal** (Wormer), verslag van de hulp door de brandwrenen van Zaandam en Wormerveer verleend aan de gemeente 's-Gravenhage op zondag 4 maart 1945 ('Den Haag staat in Brand' a.g.v. bombardement op 3 maart 1945 door 18 bommenwerpers); **Piet Koeman** (Krommenie), foto van 1000<sup>e</sup> wagon, verzonden vanaf Wandelweg Station (1941),

foto Ulo Goudastraat (ca. 1943); **dhr. C. Smit**, 19 foto's, o.a. van aanleg Ned. Benedictweg en Clausbrug, Marktplein (1996), markt op de Begoniastraat, sloop oude olie-fabriek De Vrede (1995), oude schuur van boer Kat in Noorderveld (1991), grocerie aan Lindelaan; **dhr. Roel Larooij**, 2 films van A.H.Gerhardschool: spelletjesdag (1976) en schoolreis (1978), video 'Zomaar een doodgewone dag op basisschool 't Noorderveld (1986); **fam. Weijker**, cacaoblik Erve de Jong; **fam. Glandorff** (Koog aan de Zaan), 5 tijdschriftfoto's van Wormerveerse molens, 1 ansichtkaart van Weg en Zaan; **J. Renooy**, 18 ansichtkaarten, foto van pand banketbakker Renooy Zaanweg; **Egbert Barten**, visitekaartje van Egbert W.J. Barten, buurtkranten De Zuid, 1<sup>e</sup> en 2<sup>e</sup> jrg., 5 foto's van gebouwen in de Zaanwand, clubcard Filmclub Wormerveer, pasnr. 0667880, verkoopbrochure Zaanweg 36, brochure Grandcafé Restaurant Rinconada, wijkkrant Wormerveer, editie Wijkuitvoeringsplan 2010, brochure 'Zaanstad pakt aan!', artikelen over 1<sup>e</sup> briefkaart verzonden door fa. Klinkenberg, filatelie in de Zaanstreek en Herman Gorter; **Tiny Benjamins-Oosthuizen**, persoonlijke documenten van Cornelis Oosthuizen en Immetje Smit en van fa. D. Oosthuizen & Zn: schoolfoto school A, 4<sup>e</sup> klas (1915), schoolfoto School D (1919/1920) en foto 65 jaar getrouwd (1993), div. rapporten, visitekaartje, pers. documenten betr. inboedel-, brand- en opstalverzekering van de panden Zuideinde 15, Madurastraat 6, Dubbele Buurt 25a (jaren '20), persoonsbewijzen, kampkaarten, brief vriendin Lena (1925) en brief C. Oosthuizen (1944), gedicht n.a.v. 60-jarig lidmaatschap Doopsgezind Vrouwenkoor (1994) door Tine Booy, bonkaarten, treinkaartje Wormerveer-Alkmaar (1943), schoolboekje Immetje Smit (1919/1920) van School D, proeflap lagere school (1919), bewijs van koepokinenting (1909), vrachtboek (1923-1928), etiket D

. Oosthuizen & Zn, vrachtschriftje Amsterdamsche Bank (1945), procesverbaal KvK van beëdiging Cornelis Oosthuizen (1946), belastingkaart motorrijtuigenbelasting (1949), internationaal rijbewijs C. Oosthuizen (1954); **Voetbalvereniging CVV Blauw-Wit**, boek 'Zwerfers om de Noord: 75 jaar christelijk voetbal in Zaanstreek-Noord'; **Mevr. A. de Boer**, knipwerk van silhouet Leen de Boer, penningmeester van de HVW, overleden 2010; **dhr. G. Boon**, foto van 'Het Achterhuis', Zaanweg 49a; **Maarten Gorter**, scrabble in chocolade editie, uitgereikt t.g.v. feestelijke oplevering van het Schrijvershof (2010) door Parteon, asbak Stelling Woninginrichting Wormerveer (ca. 1970) **dhr. J.N. de Koning** (Castricum), 3 kopie foto's Wandelweg met de Melksalon, fam. De Koning, Melkinrichting en School met de Bijbel; **Knopjes**, foto in lijst van Schildersbuurt in aanbouw (begin jaren '50), foto in lijst van Wormerveer West en Noord.  
*Zie voor vervolg de inlegbladen.*

#### colofon

De HVW nieuwsbrief verschijnt drie keer per jaar (april, augustus, en december) voor leden en begunstigers, van de Historische Vereniging Wormerveer

#### redactie

Carole Post van der Linde, Atie Bouwman, Johan Pasman, Tom Tulleken  
Redactieadres: Krommenierweg 80  
1521 HK Wormerveer

#### druk bijlage

Drukkerij Luxora, Wormerveer

#### distributie

Contactpersoon: Hero Wijker, tel.6283977

#### verenigingssecretariaat

Postbus 303, 1520 AH Wormerveer, tel. 075-6210905  
E-mail: secretaris@hvwormerveer.nl  
Website: www.hvwormerveer.nl

#### bestuur

voorzitter: Tom Tulleken  
secretaris: Rimke Klitsie  
Penningmeester a.i.: Han Eelman  
archivaris: Loes van Horsen  
algemeen: Maarten Gorter  
algemeen: Hero Wijker

#### Werkgroepcoördinatie

Tom Tulleken, tel. 075-6227737 / 06-24735904  
E-mail: voorzitter@hvwormerveer.nl

#### Kantoor

Achterzijde Zaanweg 4, open op maandag –en  
Vrijdagmiddag van 13.30–16.00 uur

#### Contributie 2010

€15,- (of € 22,50 voor een gezinslidmaatschap) per jaar.  
Bedrijfslidmaatschap €50,- per jaar  
Rabobank Zaanstreek 394910885  
KvK Amsterdam 34180336